

Elkészül-e határidőre ?

Gondok a Bajai Hűtőház építkezésén

Néhány kilométerre Bajától toronymagas betonpillérek valószínűsége áll. Csúszás törzükön nincsenek ágak, ám ez a gigászi erdő mégsem teljesen koronátlan. Az építők által „bikáknak” becézett hatalmas emelőszervezetek rakják tetejére a huszonegy méter fesztávolságú „csékely” tizenhárom tonna súlyú vasbeton rácsos tartókat. Daruk csikorognak, s emelik méltóságáteljesen 12 méter magasba a nagyméretű paneleket. Ott szorgos munkások illesz-

zák azonban kívülálló számára bővebb magyarázat nélkül — eléggé idegenül hangzik.

Öthónapos elmaradás

Arról van szó, hogy a beruházási program és a kapacitás-szerződés határidői nem egyeznek. A beruházási program az építkezés tervellátottságára, a kapacitás-szerződés az anyagbeszerzésre van kihatással. Köznyelven ez így fogalmazható: Az 500 vagonos módosítással,

időnél. Igyekszünk a hűtőkamarák egy részét is június közepére elkészíteni, hogy az akkor érkező csehszlovák szakemberek megkezdhesék a különleges szigetelés felszerelését.

Tervek — anyagok

Sok függ attól, hogy a tervmódosítással kapcsolatos dokumentációkat és az anyaghiányokat idejében pótolják. Mint a megyei pártbizottság ipari osztályán hallottam, a beruházó — az Élelmiszerügyi Minisz-

Ácsok dolgoznak a magasban a vasbeton rácsos tartókon.

tik az elemeket a rácsos tartók közé. Már 1500 négyzetméternyi sátrat képeznek a pillérek felett a tetőpanelek. — Épül a Bajai Hűtőház.

Épületgyár

— Eredetileg 500 vagonosra tervezték — mondja Pravnczki Sándor főépítészvezető —, ám az élet, a környék mezőgazdaságának fejlődése gyorsan túlhaladta az első elképzeléseket. Kiderült, hogy nagyobb hűtőházra van szükség. Most módosították terveit ezer vagonos befogadóképességre.

Közben a 80 és 120 tonnás betonszilókat szemléljük, amelyek körül mozgalmas az élet. Minden nehéz munka gépesítve van. Az anyag szinte automatikusan, pontos mérlegelés után kerül a keverőgépekbe. Valóságos gyár ez az építkezés. Helyszínen készítik a hatalmas előregyártott elemeket, havonta 600 köbméter betont dolgoznak fel.

— Elkápráztató számok ezek a mi megyénkben eddig lezajlott építkezésekhez viszonyítva. Mégis, mint hallom, öthónapos elmaradásuk van az építés útjében. Mi az oka ennek? — kérdelem a főépítészvezetőtől.

— Az ok a már említett tervmódosításban és bizonyos anyagok — elsősorban az ún. BMK hegeszthető betonvas hiányában — keresendő válaszolja Pravnczki elvtárs. — Az építkezést tíz hónappal ezelőtt kezdtük és 1965. augusztusában már át kell adnunk rendelkezésére a hűtőházat. Forintértékben van lemaradásunk, készülségi fokban nincs. Ez a meghatáro-

lva bővítéssel kapcsolatos tervek még nem készültek el. Nekünk azokra a terveknek lenne szükségünk, amelyek megvalósításához az anyag már rendelkezésünkre áll. Ez esetben folyamatosan dolgozhatnánk, s augusztus végéig pótolni tudnánk az öthónapos elmaradást. A tervezők azonban ragaszkodnak a beruházási program szerinti ütemhez.

Ezek itt például — s bevezet egy betonpillérsor közé — június közepére lettek ütemezve, de már a helyükön állnak. Több részleg építésével vagyunk így előbbre a tervezett határ-

térium Országos Hűtőipari Vállalata — és a kivitelező — az Építési Minisztérium illetékes főosztálya — között már folynak a tervezést és kivitelezést egyeztető tárgyalások.

A tervező és kivitelező jelenlegi álláspontja a már említett akadályok miatt nehezen egyeztethető. Véleményünk szerint mindkét félnek — ha azt akarják, hogy idejében elkészüljön a hűtőház — a lehetőségeket figyelembe véve kell alkalmazkodni a való helyzethez. Elsősorban a tervezők keressék a módját annak, hogyan tudnának hamarabb terveket adni az építőknek.

Nagy Ottó

Istenhátamegett

Szabó József helvécei lakos családját a tv múltkori riportfilmje mutatta be. A „Vagyak a homokon”-ban láttuk a kis tanyát, az élet terheitől fáradt szülőket, a kilenc gyereket. Hallottuk, amint mondta az egyik szereplő, hogy a beteg gyereket is hátton kell cipelni a 10 kilométerre lakó körzeti orvoshoz. Ennek ellenére, nekik jó itt — mint mondták.

Deák Árpáddal, a megyei tanács szociális csoportjának vezetőjével és Ott József nével, a Kecskeméti Járási Tanács szociális előadóival vágtunk neki a helvécei tanyavilágnak, hogy körülnézzünk a Szabó családnál.

Az állami gazdaság szappanos üzemegységéből indultunk kísérőnkkel, Bartusz Péter brigádvezetővel Szabó József után, aki a munkából délelőtt közepén sietett haza. A felesége hívatta. Elővették a fájások, minden pillanatban bekövetkezhet, hogy hívni kell a mentőket. Tizedik gyereket várja Szabóné.

A bejáróúton értük utól a magas, ösztövért gazdát. A pusztai emberek jellegzetesen tempós, súlyos lépteivel haladt a mezőn.

Szabóék házatája mintaszereiben tiszta. Frissen meszelt a tanya, ragyog az ablaküveg. Az apró gazdasági épületek egyike mellett ketrecöl. Két-három kisgyerek a felől is leskelődött. Köztük az is, aki a tv-ben a fekete nyuszit tartotta. Mögöttük a bokros árnyékban 3 anyakoca és 2 szülő melengette rózsaszínű hasát a napon. Van baromfi is a háztáján. Az istállóban egy ló.

Beljebb kerültünk.

A simára fésült hajú barna fiatalasszony virágos pongyolában várta sorsát. Miután köszöntött bennünket, férje visszaültette a fal mellé tett karszékre. Közben vigyázó szemmel vizsgálta, mit olvashat le asszonya csendes, barna foltos, befelé figyelő arcáról.

— Spekuláltál már? Hívjam a mentőt? — szökött vissza hozzá a szoba küszöbéről.

Szabó Józsefnek csak ráemelte tekintetét, de nem felelt. Ült, éber nyugalommal. A jó szagú, melegfehér kis konyha gerendájáról hatalmas vászonzacskók lógtak. Tele tésztaival. Előre elkészítette az anyát; elég legyen a nagy családnak, míg távol lesz tőlük.

A körülbelül 5x4 méteres szobában is példás rend, tisztaság volt. Hangtalanul, újra

meg újra összenéztünk. Tiszteletet ébresztett bennünk a tizedik gyereket váró anya szorgalma, nagy szeretete a család iránt. Ennek nyoma ott volt a helyiség minden szegletén. A két ágyon, a színes pokrócon, terítőkön, a heverőn, kanapén, szekrényen, asztalon meg a székeken. Meg azon a négy szép magas, cipős kenyéren, ami a tészta ruha alól kilátszott. Ezeket is előre sütötte Szabóné.

Kérdeztünk körülményeiket.

Az állami gazdaságban dolgozik, havi keresete 1200—1400 Ft között van, ezenkívül 1080 Ft családi pótlékot kap. A tanya sajátjuk. 1 hold háztáji van hozzá, ezenfelül még 3 és fél hold szántó távolabb.

— Hogyan tudnak megélni?

— Különösebb gondjaink nincsenek. Az biztos, hogy amikor megkapom a fizetést, alig nézek körül, már nincs is belőle.

— Mivel segíthetünk? Cirovisi ellátás, gyógyszer?

— Megkapjuk az SZTK-tól. A gyerekek rendszeres orvosi kezelés alatt vannak.

— Mi baja van annak a négynek, akit a tv-ben említett?

— Most már csak kettő van benne. Mindjárt előkeresem az orvosi papírt; rajta van, mi is a betegség neve. Mikor rájön a kicsire, elfeketedik az arca, rángatózik. Tablettát szednek. Amelyik érzi, hogy közeledik a roham, már kéri: „Tessék adni tablettát!”

Sok az iromány, nem találta az orvosi papírt Szabó József. A kilenc gyerek születési adatait a személyazonosságából olvasta az apa: János 1951, Sándor 1952, Veronika 1953, Anna 1954, Juliánna 1957, Imre 1958, Károly 1959, Zsuzsanna 1960, Gyula 1962. És most 1964-ben a tizedik.

Ezután 1200 Ft lesz a családi pótlék, 1800 Ft jutalmat is kapnak. Az állami gazdaságnál is ad a szakszervezet segélyt, a kelengye már készen várja az új embereket.

— Ha segítséget kaphatnék, a tanya bővítéséhez, kérem — közölte Szabó József. Egy helyiséget szeretnék hozzáépíteni. Ahogy számítottam, 6—7000 Ft-ból kijönne. Mehetünk volna beljebb egy nagyobb lakásba, de ott nem volt háztáji. Márpedig ekkora család eltartásához kell jószágot tartani; tavaly két disznót vágtunk. Szükség van konyhakertre is.

Elbúcsúztunk.

Zárjuk tanyasi jelentésünket két értesüléssel.

Petőfi Sándor elvtárs, a Helvécei Állami Gazdaság igazgatója bontásanyagot fog adni Józsefnek tanyabővítéséhez.

A megyei szociális csoportvezető javasolta a vb-nek, hogy 3000 Ft-tal járuljon hozzá a tanya tetőanyagának beszerzéséhez.

Az igazságnak tartozunk

még azzal a két megjegyzéssel, hogy a körzeti orvoshoz nem kell 10 km-ről hátton vinni a beteg gyereket, mert ő nap nap után a tanyákat járja motoron, gépkocsin; azonkívül már a tanya világban sem kézben viszik a koporsót a temetőbe. A háztól való temetés régen tiltott. A helvéceiak megmosolyogták a tv-filmen eljátszott gyázmene-

H. D.

Tóth István

„Villanegyed” az országhatár mentén

A karapancsai erdő tövében húzódik meg a hercegzsántói Új Tavasz Tsz 700 holdnál alig nagyobb területe, amelynek földje kiválóan alkalmas gabona és takarmánynövény termesztésére. Néhány hold erdővel és 16 hold zárt gyümölcsösökkel rendelkezik a közös gazdaság. Az utóbbiban tavaly 20 vagon alma termett, ami a tsz összes jövedelmének az egyötödét biztosította. Két évvel ezelőtt öt holdon halastavat is létesítettek az Új Tavasz gazdái, amelyből az elmúlt évben már mintegy 80 mázsa halat értékesítettek a környező községekben.

A kis termelőszövetkezet 90 gazdája mondhatni egy „csokorban” él a Budzsák nevű telepén. Valamennyi ház nyolc-évesnél fiatalabb, mivel 1956-ban a tavaszi árvíz egyetlen épületet sem hagyott épen ezen a vidéken. Itt-ott még virítanak a házak téglafalai, de legtöbbször már kőporos malter borítja, s az élénk színek, meg a környezet is azt a hatást keltik, mintha valamiféle falusi villanegyedben járnánk. Fokozza a hatást, hogy a Ferenc-csatorna ívelését követő fűtéscsatorna széles betonjárda vezet végig.

A tsz hat évvel ezelőtt alakult meg, s elnöke azóta is a gazdák sorából megválasztott Varga Károly. S amilyen fiatal a település, annyira „fiatal” a tagság is — már az átlagos életkort tekintve, A gazdáknak majdnem a fele nincs

még negyvenéves. A fiatalok is itt maradtak, noha ötven kilométerre sincs a legközelebbi város: Baja. Az első években néhányan ugyan elvándoroltak, de azóta szinte kivétel nélkül valamennyien visszatértek. Természetesen, a tsz vezetői is gondoskodnak arról, hogy megtalálják itt számításukat. Például szakmunkás- és traktorosképző-tanfolyamot szerveztek részükre. Legtöbbjük el is a lehetőségek valamelyikével. A tsz-nek négy traktora van, s nemsokára megvásárolják az ötödiket is. Ha a gépeket két műszakban akarják üzemeltetni, akkor legalább tíz traktorosra lesz szükségük.

Tagadhatatlan, hogy a jó jövedelemnek is vonzó hatása van a fiatalokra. A községből származó átlagjövedelem ugyanis tavaly 20 500 forint volt. Evek óta a családi művelést alkalmazzák, prémiummal kiegészítve. A tervezetten felüli termés fele a gazdáké. S ez nem csekélység. Az elmúlt évben nem egy gazda prémium címen 10—15 mázsa kukoricát vitt haza.

Jól élnek tehát az Új Tavasz Tsz gazdái, s a világtól sincsenek elzárva. Már csak azért sem, mert eddig öt ház kéménye mögül bújt elő a v-antenna; huszonöt motorkerékpár van a településen, s nemrégiben az egyik gazda — első ízben Budzsákon — a gépkocsi árát is befizette.